

POSVETA IGOR ZIDIĆ OBJAVIO KNJIGU 'SLIKA I VRIJEME / MATKO TREBOTIĆ'

Prijateljstvo u tvrdom uvezu

PIŠE IGOR BREŠAN

Igor Zidić autor je ovih dana javnosti predstavljenog naslova izdavačke kuće Ex libris "Slika i vrijeme / Matko Trebotić". Riječ je o studijama koje je pisac posvetio splitskom slikaru, tijekom gotovo četrdesetogodišnjeg poznanstva, počevši od "Noge čarobnjaka stola", predgovora katalogu izložbe u splitskoj Galeriji umjetnina 1975. godine. "Fantazija i stvarnost u djelu Matka Trebotića" prati izložbu u zagrebačkoj Galeriji Forum 1988. godine.

Njemačka epizoda

Deset poglavlja dotiče se i stilistike Trebotićevih zastora, grafičke mape Horizonti, "Tragove" sugerira Zidićev predgovor knjizi Fede Vukića i Franza Jozefa van der Grintena, AGM-a iz 1997. godine. Upravo posljednjem spomenuti kao da otvara najzanimljivije IX. poglavlje knjige "Izvešće o Beuysu i Trebotiću / Popis neočekivanih podudarnosti".

Manje je poznato, makar ne i nepoznato, da je Trebotić od 1966. do 1978. živio i radio između arhitektonskih biroa u Bottropu, Bochumu i Essenu, te ateljea-stana u Düsseldorfu. Na lijevoj obali Rajne, u Trebotićevu susjedstvu, živio je čuveni Joseph Beuys, njemački avangardni umjetnik, teoretičar umjetnosti, kipar i slikar.

Letačko oko

Prijateljstvu i prisnosti s njim kumovao je Franz Joseph van der Grinten, intelektualac i umjetnik s pedigreeom, u čijoj je kući u Kopenhagenu Beuys prvi put izlagao. Van der Grintena, kolekcionara i muzeologa u predvečerju pisanja "Polifone drame", teksta za treću Trebotićevu monografiju, zaintrigirao je jedan kolaž i crtež, ovjeren signaturama obojice autora, te pečatima Josepha Beuysa. Matkove otočne memorabilije dobile su tim pečatima snažan konceptualni uzgon.

Beuys se, naglašava autor Igor Zidić, pri-zemljio u Hrvatskoj, ali i uznastojao u-zemljiti, o čemu svjedoči 'Stablo s korijenom'. Stablo je stilizirano i prikazano na drugom pečatu spomenutog kolaža dvojice umjetnika iz 1982. godine

Detalj iz "Izvešća o Beuysu i Trebotiću"

– Sva su Trebotićeva traganja po zavičajnom tlu, u crtačkoj pretvorbi vidljiva u ostacima crkvice, uvijek ostvarena iz ptičjeg rakursa, uvijek videna iz povišenog motrišta. Letač, avijatičar isto tako gleda i vidi svijet iz svoga zrakoplova pa se u Trebotićevu čestom korištenju tlocrtnih "snimki" lako može pronaći vizura-sadržaj primje-

ren Beuysovu letačkom oku – kaže Zidić.

Podudarnosti i razloge neočekivanog izraza prijateljstva koje međunarodna zvijezda avangarde, ne smetnimo s uma, zvijezda najjačeg sjaja, iskazuje hrvatskom umjetniku "na radu u Njemačkoj" još jednom podsjeća na to da smo bili, i da u aktualnom svijetu još jesmo.

Taj beuysovski trag danas se ne može zanemariti, uvjeren je Zidić, pa svjedoči koliko o Trebotiću, toliko i o tome gdje smo sve bili i s kime smo bili. Dvjestotinjak stranica knjige zaključuje poglavlje "Sredozemlje i pamćenje", "preporuka" velikom ciklusu "Mediterranski zapisi", a tu je i kazalo imena osoba, likova i njihovih pridjevskih izvedenica, bilješke o izvorima, te biografske i bibliografske napomene o autoru knjige.

Lučko 1944.

•• Trebotićevi čempresi bili su inicijacija koja će Zidića dovesti do reprodukcije jednoga od najstarijih sačuvanih Beuysovih djela "Stablo u jednoj hrvatskoj močvari", crteža uljenom bojom na pismovnome papiru, što je otposlano vojnom poštom, a ima lokacijsku i datacijsku naznaku – Lučko 1944. Njemački ratni avijatičar po nekom je vojničkom zadatku bio dospio u ratni Zagreb, a u slobodno je vrijeme već bio inficiran crtanjem. Beuys se, naglašava Zidić, pri-zemljio u Hrvatskoj, ali i uznastojao u-zemljiti, o čemu svjedoči "Stablo s korijenom". Stablo je stilizirano i prikazano na drugom pečatu spomenutog kolaža dvojice umjetnika iz 1982. koji Trebotić čuva, a s kojim se uspostavlja zagonetna veza između Hrvatske koju je te ratne godine dotakao i Hrvata s kojim će se posebno zbližiti tijekom Trebotićeve izložbe u galeriji Advence.